

УПОВНОВАЖЕНИЙ

Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008, тел. (044) 298-70-33, E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua

**Голові Національної поліції України
Івану ВИГІВСЬКОМУ**

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Статтею 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров'я є найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини і громадянина закріплено у Розділі II Конституції України та, відповідно до статті 22 Основного Закону України, не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані.

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, метою якого є:

захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина у відносинах, що виникають між юридичними особами публічного та приватного права, а також фізичними особами, які перебувають на території України, у випадках, передбачених окремим законом;

запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

сприяння приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина у відповідність до Конституції України, міжнародних стандартів у цій сфері.

Мною, у зв'язку із здійсненням на підставі статей 13 та 19-1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захисту прав кожного на території України, виконанням функцій національного превентивного механізму відповідно до

Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання виявлено порушення прав людини на захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності Броварського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Київській області.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського, або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Частиною 3 статті 1 Закону України «Про попереднє ув'язнення» визначено, що тримання осіб, взятих під варту, здійснюється на принципах неухильного додержання Конституції України, вимог Загальної декларації прав людини, інших міжнародних правових норм і стандартів поводження з ув'язненими.

Під час здійснення 02 жовтня 2023 року відвідування Броварського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Київській області (далі – РУП, управління поліції) як місця несвободи для виконання функцій національного превентивного механізму встановлено, що незважаючи на рекомендації надані за результатами попереднього відвідування, здійсненого 22.02.2022 групою НППМ, жодної із них службовими особами управління поліції виконано не було.

Так, у порушення підпункту 1 пункту 1 розділу VIII Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція), в управлінні поліції кімната для затриманих не використовується більше, ніж 10 років.

Керівництвом РУП не надано жодних документів щодо призупинення діяльності чи закриття кімнати для затриманих, тож причини її невикористання не встановлено.

Згідно інформації, отриманої від службових осіб управління поліції, затримані особи більше 3-х годин в приміщенні РУП не перебувають.

Однак, зазначена інформація не відповідає дійсності, оскільки: по-перше, незважаючи на щоденні перевірки керівництвом РУП правильності ведення журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених (далі – журнал), який передбачений Інструкцією, до нього не вноситься інформація про час залишення

затриманою особою підрозділу поліції, наявність чи відсутність претензій до працівників поліції та особистий підпис затриманої особи. До журналу вноситься інформація лише про затримання особи в порядку ст. 208 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України).

По-друге, згідно інформації, отриманої від ізоляторів тимчасового тримання № 5, № 7 та № 8 Головного управління Національної поліції в Київській області (далі – ізолятори тимчасового тримання, ІТТ), затримані працівниками РУП особи перед поміщенням до ізоляторів тимчасового тримання перебували досить тривалий термін під контролем працівників поліції, зокрема:

01.02.2023 о 19 годині 30 хвилин співробітниками РУП затримано [REDACTED], якого лише 02.02.2023 о 23 годині 45 хвилин поміщено до ІТТ, тобто через **28 години 15 хвилин** після затримання;

24.01.2023 о 17 годині 45 хвилин співробітниками РУП затримано [REDACTED], якого лише 25.01.2023 о 20 годині 30 хвилин поміщено до ІТТ, тобто через **26 години 45 хвилин** після затримання;

18.05.2023 о 23 годині 20 хвилин співробітниками РУП затримано [REDACTED], якого лише 20.05.2023 о 01 годині 50 хвилин поміщено до ІТТ, тобто через **26 години 30 хвилин** після затримання;

02.03.2023 о 02 годині 00 хвилин співробітниками РУП затримано [REDACTED], якого цього ж дня о 23 годині 40 хвилин поміщено до ІТТ, тобто через **21 годину 40 хвилин** після затримання;

09.05.2023 о 05 годині 30 хвилин співробітниками РУП затримано [REDACTED] яку 10.05.2023 о 03 годині 00 хвилин поміщено до ІТТ, тобто через **21 годину 30 хвилин** після затримання;

09.05.2023 о 05 годині 30 хвилин співробітниками РУП затримано [REDACTED], якого 10.05.2023 о 03 годині 20 хвилин поміщено до ІТТ, тобто через **21 годину 50 хвилин** після затримання;

19.05.2023 о 06 годині 48 хвилин співробітниками РУП затримано [REDACTED], якого 20.05.2023 о 02 годині 55 хвилин поміщено до ІТТ, тобто через **20 годин 02 хвилини** після затримання;

19.05.2023 о 06 годині 44 хвилин співробітниками РУП затримано [REDACTED], якого 20.05.2023 о 02 годині 25 хвилин поміщено до ІТТ, тобто через **19 годин 41 хвилину** після затримання;

22.06.2023 о 03 годині 30 хвилин співробітниками РУП затримано [REDACTED] Дра Володимирівича, якого цього ж дня о 22 годині 20 хвилин поміщено до ІТТ, тобто через **18 годин 50 хвилин** після затримання;

10.06.2023 о 00 годині 50 хвилин співробітниками РУП затримано [REDACTED], якого цього ж дня о 19 годині 30 хвилин поміщено до ІТТ, тобто через **18 годин 40 хвилин** після затримання;

09.07.2023 о 21 годині 00 хвилин співробітниками РУП затримано [REDACTED], якого 10.07.2023 о 13 годині 10 хвилин поміщено до ІТТ, тобто через **18 годин 10 хвилин** після затримання;

18.04.2023 о 04 годині 00 хвилин співробітниками РУП затримано [REDACTED]

████████████████████, якого цього ж дня о 21 годині 55 хвилин поміщено до ІТТ, тобто через **17 годин 55 хвилин** після затримання.

Перебування затриманих осіб без поміщення їх до кімнат тимчасового затримання призводить до утримання їх в умовах несвободи під контролем працівників поліції у непередбачений законом спосіб, незабезпечення необхідним харчуванням, питною водою, вільним доступом до санітарної кімнати, правом відпочинку у нічний час тощо.

У дванадцятій Загальній доповіді [СРТ/Inf (2002) 15] Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню зазначає про необхідність забезпечення затриманих осіб харчуванням, доступом до води, туалету, правом відпочинку у нічний час: «Як мінімум, один раз на день, затриманій особі необхідно забезпечити повноцінне харчування (щось більш суттєве, ніж бутерброд). Особи, які повинні провести ніч у місці тримання, мають бути забезпечені чистим матрацом та ковдрами».

Будь-яких документів чи інформації щодо дій, які проводилися із залученням затриманих, забезпечення їх харчуванням тощо службовими особами РУП надано не було.

У порушення вимог пункту 3 Положення про кімнати для проведення слідчих дій та інших заходів в органах і підрозділах внутрішніх справ України, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2003 № 1561, підпунктів 9, 10 пункту 3 наказу Національної поліції України від 21.07.2017 № 747 «Про оголошення вироків судів стосовно колишніх поліцейських», в управлінні поліції відсутня кімната для проведення слідчих дій, а процесуальні дії із затриманими особами проводяться в службових кабінетах співробітників слідчого відділу РУП (кабінети розміщені на 2, 3 та 4 поверхах адміністративної будівлі управління), без належної відеофіксації таких дій.

Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у Другій Загальній доповіді [СРТ/Inf (92) 3] наголошував, що електронні записи поліцейських допитів є додатковою гарантією недопущення жорстокого поводження із затриманими особами та надають також значні переваги самій поліції, оскільки виключають безпідставні звинувачення у фізичних чи психологічних знущаннях. Наявність записів здійснених поліцією допитів також зменшить вірогідність навмисної відмови затриманих осіб від попередньо наданих свідчень.

Крім того, відповідно до посадової інструкції на інспектора слідчого відділу РУП Корневу В. В. покладені обов'язки службової особи, відповідальної за перебування затриманих (далі – службова особа), передбачені статтями 212, 213 КПК України та розділом X Положення про слідчі підрозділи Національної поліції України, затвердженого наказом МВС України від 08.07.2017 № 570. Проте обов'язки, передбачені даними статтями, не виконуються.

Зокрема, особою, відповідальною за затриманих, не забезпечується ведення обліку затриманих слідчими осіб, які підозрюються в учиненні злочину, а також

підозрюваних, яким обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою; запису усіх дій, що проводяться із залученням затриманого, у тому числі час їх початку та закінчення, а також осіб, які проводили такі дії або були присутні при проведенні таких дій; письмових доповідей керівнику слідчого підрозділу про стан дотримання прав осіб, затриманих за підозрою в учиненні злочину.

Також, у порушення вимог пункту 17 розділу VII Інструкції в управлінні поліції не обладнано кімнату для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками, у зв'язку з чим такі побачення проводяться в службових кабінетах працівників.

Крім того, незважаючи на вимоги пункту 20 розділу VII Інструкції, у журналі інформування центрів з надання безоплатної правової допомоги затриманим відсутні записи про проведення конфіденційних побачень затриманих із захисниками із зазначенням часу початку таких побачень та їх закінчення.

У порушення вимог частини четвертої статті 213 КПК України, пункту 2 Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 № 1363, та підпункту 3 пункту 10 розділу VI Інструкції, посадові особи управління поліції не забезпечують негайного повідомлення центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі – центр) про факти затримання осіб.

Відповідно до Журналу інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим службовими особами управління поліції про затримання [REDACTED] 17.01.2023 о 06 годині 00 хвилин центр повідомлено цього ж дня о 13 годині 00 хвилин, тобто через **7 годин 00 хвилин**.

Про затримання [REDACTED] 03.01.2023 о 03 годині 30 хвилин центр повідомлено службовими особами управління поліції о 05 годині 55 хвилин, тобто через **2 години 25 хвилин**.

Про затримання [REDACTED] 03.07.2023 о 21 годині 25 хвилин центр повідомлено службовими особами управління поліції о 01 годині 54 хвилини, тобто більше ніж **через 4 години**.

Аналогічні випадки несвоєчасного повідомлення центру виявлено під час затримання [REDACTED], (центр повідомлено **через 4 години 30 хвилин** після затримання) [REDACTED] (центр повідомлено **через 4 години 05 хвилин**).

Зазначені факти свідчать про невикористання зазначених заходів забезпечення та реалізації затриманому права на захист.

Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (Дванадцята Загальна доповідь СРТ/Inf(2002)15) наголошував, що небезпека залякувань і фізичної жорстокості по відношенню до затриманої особи є найбільшою у час відразу по взятті її під варту. Отже, можливість затриманих залучити адвоката саме у цей проміжок часу становить гарантію від жорстокого поводження.

Факти порушень прав затриманих на доступ підозрюваного до захисника вже знайшли своє відображення в рішеннях Європейського суду з прав людини (справа Салдуз проти Туреччини), який також відзначав «особливу вразливість обвинуваченого на ранніх етапах провадження, коли він одночасно постає перед стресовою ситуацією і дедалі складнішим кримінальним законодавством».

На вимогу групи НПМ службові особи РУП не надали відомості щодо працівників, які пройшли підготовку щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги та отримали відповідні сертифікати згідно пункту 14 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію», частини першої статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» та Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, обумовлених діями або бездіяльністю службових осіб управління поліції, а також приймаючи до уваги те, що:

згідно з пунктом 2 частини 1 статті 22 Закону України «Про Національну поліцію», керівник поліції контролює виконання поліцією Конституції та законів України,

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених порушень, зокрема:

1.1. Забезпечити відновлення функціонування кімнати для затриманих управління поліції, умови утримання в якій відповідатимуть національним та міжнародним стандартам;

1.2. Виключити випадки довготермінового перебування затриманих осіб під контролем працівників управління поліції без поміщення їх до кімнат для затриманих та ізоляторів тимчасового тримання;

1.3. Забезпечити належне виконання функціональних обов'язків службовою особою, відповідальною за перебування затриманих в управлінні поліції;

1.4. Забезпечити належне ведення журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених до управління поліції;

1.5. Забезпечити негайне повідомлення центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про факти затримання осіб;

1.6. Обладнати в управлінні поліції кімнату для проведення слідчих дій та кімнату для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками;

1.7. Зобов'язати працівників управління поліції проводити процесуальні дії із затриманими особами у кімнаті для проведення слідчих дій.

2. Вжити заходів щодо притягнення винних осіб до встановленої законодавством відповідальності.

3. Про результати розгляду подання та вжиті заходи у місячний строк повідомити Уповноваженого.

Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльності Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

**Уповноважений Верховної Ради
України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Коноплястий Сергій (050) 967-95-51

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№9116.2/23/39.1 від 17.10.2023
КЕП: Лубінець Д. В. 17.10.2023 17:18
5FB77F7B650371D0400000E88D010044560300